

Fauna de Montserrat:

Els gripaus

(*Bufo bufo* i *Bufo calamita*)

per Vicenç Bros, Jordi Miralles i Joan Real

Els amfibis són vertebrats de pell nua. Els adults estan adaptats tant a la locomoció terrestre com a l'aquàtica. A diferència d'aquests, els renocs són totalment aquàtics i respiren mitjançant brànquies. Tots els amfibis son peciloterms, això és, que la seva temperatura interna depèn completament del medi. L'epidermis és, en una gran majoria

d'aquests animals, un important òrgan respiratori, tant en l'interior del medi aquàtic com en el medi exterior humit. Dels amfibis presents a Montserrat se'n poden diferenciar clarament dues subclasses: els urodels i els anurs. Els *urodels* tenen el cos allargat, incrementat encara més per la cua. Les quatre potes són relativament curtes, i els adults

El gripau comú és també anomenat popularment galàpet.

tenen l'aspecte general semblant a les larves. A la fauna montserratina en tenim com a representant la salamandra (*Salamandra salamandra*).

Els grans trets generals dels *anurs* són tenir el cos més massís que els urodels, manca de cua exceptuant les larves (cap-grossos). Les potes posteriors, més llargues i amb membrana interdigital, estan perfectament adaptades per fer salts. A la nostra muntanya fins avui hem trobat quatre espècies d'anurs (gripaus, granotes, tòtils i reineta), però no seria estranya l'existència d'alguna altra espècie, sobretot a la plana que envolta la muntanya.

El gripau comú (*Bufo bufo*) també anomenat popularment galàpet, és el bufonid de dimensions més grans; les femelles, que són molt més corpulentes que els mascles, superen en moltes ocasions els 15 cm. La seva pell és extremament granelluda i l'aspecte general rodanxó, cosa que li dona un caire poc elegant. Els ulls són de color de coure amb nineta horitzontal. La coloració, malgrat que és molt variable, té tons castanys més o menys intensos segons els individus. En ocasions també té taques negres irregulars en forma reticular. Pel que fa a les parts ventrals, els tons solen ser beixos.

Exceptuant els dies plujosos o molt humits els gripaus porten una vida nocturna que els permet conservar la humitat a la pell. Durant el dia es protegeixen del sol amagant-se sota les pedres o aprofitant petites cavitats.

Els seus aliments bàsics són els escarabats, els grills, i les llagostes, els cargols, els llimacs, els cucs i qualsevol altre petit animal. A mitjans de febrer, o durant el març segons els anys, els gripaus ja es comencen a concentrar en els aigüerols, bassals i rierols i omplen de raucs les nits per cridar l'atenció de les femelles que es troben per les rodalies.

Tot seguit té lloc l'acoblament que dura més d'una setmana a l'interior del mateix bassal. Els gripaus deposen, cada cop, uns cinc mil ous alineats, de dos en dos, en uns llargs cordons d'una substància llepissosa, de bastants metres de llargària.

Per pondre els ous aprofiten, en moltes ocasions, les basses produïdes per les pluges, i el cicle de desenvolupament dels petits cap-grossos és curt comparativament al d'altres anurs. A diferència de les granotes, doncs, no depenen de les basses i corrents d'aigua permanents; per això és versemblant de trobar gripaus a les parts altes del massís de Montserrat, malgrat la manca d'aigua.

Passats una dotzena de dies neixen els cap-grossos o renocs que són de dimensions més reduïdes que els de les granotes. A mesura que passa el temps, es van desenvolupant amb més o menys promptitud, segons les condicions ambientals regnants a la contrada.

Més endavant, els petits gripauets de no més de 10 cm. i de colors negrosos s'independentzen de l'aigua i fan vida pròpia.

El gripau, hom el considera com un batraci bàsicament terrestre, si exceptuem la temporada de reproducció, que depèn del medi aquàtic. Habita principalment en els alzinars i les pinedes més humides, en els conreus, els erms i a les hortes de la plana.

El gripau corredor (*Bufo calamita*) assoleix com a màxim 9 cm. de llargària total però normalment sol ésser més petit. Igual com passa amb el gripau comú, les femelles són també considerablement més grans que els mascles. Les coloracions més usuals són el marró pàl·lid i els verds més o menys intensos o esgrogueïts; en ocasions presenten també intenses màcules negres, i fins i tot, vermelloses. Juntament amb línia vertebral clara, generalment prou marcada, el fan inconfusible amb d'altres gripaus.

La temporada de concentració i posta en els bassals hem comprovat que es prolonga més que la del gripau comú, i allarga des de mitjan febrer fins a finals d'agost.

Els gripaus corredors solen començar a cantar quan encara es deixen veure els darrers raigs de llum solar, i es posen a cantar tots junts alhora com si es tractés d'un cor.

Malgrat que les dues espècies de gripaus les podem trobar a qualsevol indret del massís, el gripau corredor tendeix a localitzar-se en llocs més secs i desforestats, i el gripau comú en els boscos i zones obagues; però això no es compleix sempre, ni molt menys! La pell dels gripaus, així com també la d'altres amfibis, té unes secrecions dèrmiques produïdes per diferents glàndules, entre les quals cal destacar per la seva grandària les paròtides. Tals secrecions són substàncies llefiscoses que contenen alguns principis tòxics. Si manipulem algun d'aquests animals, i tenim alguna petita ferida a la pell o ens toquem els ulls, ens pot produir una irritació certament desagradable; això explica que bona part dels depredadors rebutgin els gripaus; en canvi les grans colobres, segons sembla, estan immunitzades a tals efectes.